

Chambre des Représentants

SESSION 1966-1967

29 NOVEMBRE 1966

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'arrêté royal du 17 juin 1955 portant règlement général du régime de retraite et de survie des ouvriers, en accordant aux pensionnés une plus grande liberté de travail.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

A plusieurs reprises, le Parlement a été saisi et a adopté des projets tendant à améliorer la sécurité de ceux qui l'avaient méritée par une vie de labeur.

Les améliorations successives des pensions et leur complexité sont des preuves tangibles de cette volonté constante du Parlement, d'améliorer le montant des pensions, mais les conditions dans lesquelles celles-ci sont accordées ne répondent plus aux besoins de notre temps, ni à la situation des pensionnés, ni à leur santé, ni à la vie économique du pays.

Au congrès : « A la rencontre du troisième âge », le président de cette importante réunion aurait déclaré : « Chacun sait que la valorisation du troisième âge devient l'une des conquêtes saillantes de l'économie des dernières décennies.

Cette valorisation est d'abord intrinsèque et résulte d'un effet de masse : la densité démographique croissante des classes âgées, telle qu'elle apparaît par la statistique de leurs effectifs. » En effet, il a été constaté que plus d'un million deux cent mille personnes auraient dépassé les 65 ans.

« Cette valorisation » — dit encore le président de cette réunion « se manifeste aussi et pour une part plus grande par la certitude de plus en plus aiguë qu'a acquise l'homme âgé, de participer à la solidarité humaine, avec la joie d'y remplir dans une dignité accrue, un rôle valable au sein d'une économie et d'une société en expansion ».

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1966-1967

29 NOVEMBER 1966

WETSVOORSTEL

tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 juni 1955 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor arbeiders en tot verlening van een grotere arbeidsvrijheid aan de gepensioneerden.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Herhaaldelijk zijn bij het Parlement ontwerpen aanhangig gemaakt en ook goedgekeurd om de zekerheid van degenen die zulks door een arbeidzaam leven hebben verdiend, te verhogen.

De opeenvolgende verbeteringen van de pensioenwetten en de ingewikkeldheid ervan vormen het tastbare bewijs van het nimmer aflatende verlangen van het Parlement om de pensioenbedragen te verhogen, maar de voorwaarden waaronder de pensioenen worden toegekend beantwoorden niet meer aan de eisen van onze tijd, noch aan de toestand, ook inzake gezondheid, van de gepensioneerden, en evenmin aan de behoeften van ons bedrijfsleven.

Naar verluidt heeft de voorzitter van het congres : « Voor een benadering van de derde leeftijd » op die belangrijke vergadering het volgende verklaard : « Zoals bekend is de aanwending van personen van de derde leeftijd een van de meest opvallende veroveringen van ons bedrijfsleven in de jongste decennia.

Die aanwending heeft in de eerste plaats een intrinsieke waarde en is een gevolg van een massaverschijnsel : de aangroei van het aantal mensen op leeftijd zoals die blijkt uit de desbetreffende statistieken. » Er is immers geconstateerd dat meer dan één miljoen tweehonderdduizend mensen ouder zijn dan 65 jaar.

« Die aanwending », zo vervolgde de voorzitter van dat congres, « concretiseert zich ook in een grotere mate door de zekerheid, waarvan de bejaarde steeds meer bewust gaat worden, dat hij deel heeft aan de menselijke solidariteit, en door de vreugde om op een waardiger wijze een belangrijke rol te vervullen in een zich ontwikkelende economie en maatschappij. »

En ce qui concerne le travail autorisé, les lois en faveur des travailleurs ont été assouplies plusieurs fois sans pourtant donner totalement satisfaction au monde du travail.

Plusieurs propositions contresignées par différents membres ont été déposées accordant une liberté complète aux pensionnés, sans tenir compte des contingences économiques et des problèmes de la main-d'œuvre.

De l'avis général, un assez grand nombre de travailleurs désirent encore travailler après la mise à la retraite; d'aucuns désirent pratiquer des travaux d'artisanat pour l'exécution desquels le manque d'hommes de métiers se fait sentir dans toutes les régions; d'autres marquent leur préférence pour des travaux saisonniers.

Il semble bien que pour l'instant, il ne soit pas encore judicieux d'accorder une liberté complète de travail aux pensionnés.

Ceux qui désirent rester complètement au travail, après l'âge de la mise à la retraite pourraient y être encouragés en bénéficiant d'une majoration de pension, comme l'indique une proposition antérieure. Les agents des services publics sont fréquemment cités en exemple. Ils disposent d'une liberté complète; parmi eux, il en est peu qui occupent un emploi permanent; ils acceptent le plus souvent un travail d'appoint.

Il est incontestable que pour beaucoup de foyers, certaines pensions sont encore insuffisantes.

D'autre part, le pensionné ne veut plus comme autrefois être un déclassé, un vieux; il veut encore se rendre utile au sein de la société.

Certains désirent accroître leurs revenus pour faire face à leurs besoins; d'autres élèver leur standing.

Nous pensons qu'il faut choisir une situation intermédiaire entre la liberté complète du travail et la situation faite actuellement aux pensionnés qui expriment le désir de poursuivre une activité, en élargissant la liberté du travail.

Op het stuk van de geoorloofde arbeid zijn de wetten ten gunste van de werknemers herhaaldelijk gewijzigd, zonder dat hun evenwel algehele voldoening werd geschonken.

Er zijn verscheidene voorstellen, door verschillende leden medeondertekend, neergelegd waarbij aan de gepensioneerden een onbeperkte arbeidsvrijheid wordt toegekend. Daarbij is echter geen rekening gehouden met de economische omstandigheden noch met de door de vorhanden zijnde arbeidskrachten gestelde problemen.

Algemeen wordt aanvaard dat vrij veel werknemers nog verder wensen te werken na hun pensionering; sommigen wensen ambachtswerk te verrichten, en op dit gebied doet het gebrek aan vakkundigheid zich in alle gewesten gevoelen; anderen verkiezen seizoenarbeid.

Voor het ogenblik lijkt het nog niet aangewezen de gepensioneerden een onbeperkte arbeidsvrijheid te schenken.

Degenen die, na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, zoals voorheen aan het werk wensen te blijven, kunnen daartoe worden aangemoedigd door een verhoogd pensioen, zoals in een vroeger voorstel is uiteengezet. Vaak wordt het voorbeeld aangehaald van het personeel in overhedsdienst. Dit laatste beschikt over een volledige vrijheid; weinigen onder hen bekleden een vaste betrekking; zij aanvaarden meestal een bijkomstige arbeid.

Voor vele gezinnen zijn sommige pensioenen ongetwijfeld nog ontoereikend.

Bovendien wil de gepensioneerde niet meer zoals vroeger een gedeclasserde zijn, een bejaarde; hij wil zich nog nuttig maken voor de gemeenschap.

Sommigen wensen hun inkomen te verhogen om in hun behoeften te kunnen voorzien; anderen willen een hogere levensstandaard bereiken.

Wij zijn van mening dat men een tussenoplossing moet kiezen tussen de onbeperkte arbeidsvrijheid en de huidige toestand van de gepensioneerden die verder wensen te arbeiten, door de arbeidsvrijheid te verruimen.

L. DELHACHE.

PROPOSITION DE LOI

Article unique.

1. A l'article 4, § 1er, 1e de l'arrêté royal du 7 juin 1962 portant règlement général du régime de retraite et de survie des ouvriers, les mots « 18 jours » sont remplacés chaque fois par les mots « 60 heures par mois ».

2. In fine du 3e, 1er alinéa du même § 1er, le montant de 5 000 F par an est remplacé par 10 000 F par an.

3. Le 1er alinéa du 1e du § 2 du même article est modifié comme suit :

« Toute activité professionnelle exercée soit dans les liens d'un contrat de louage de travail, soit au service de l'Etat d'une province, d'une commune, d'un établissement public ou d'utilité publique, pour autant que la durée de cette activité n'excède pas 90 heures par mois, lorsque cette activité est rémunérée au temps ou que la rémunération brute de cette activité n'excède pas 2 700 F par mois, lorsque cette

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

1. In artikel 4, § 1, 1e, van het koninklijk besluit van 7 juni 1962 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor arbeiders worden de woorden « 18 dagen » telkens vervangen door de woorden « 60 uren per maand ».

2. In fine van 3^e van het eerste lid van dezelfde § 1 wordt het bedrag 5 000 F vervangen door het bedrag 10 000 F 's jaars.

3. Het eerste lid van 1^e van § 2 van hetzelfde artikel wordt als volgt gewijzigd :

« Elke beroepsbezigheid uitgeoefend hetzij in het verband van een arbeidsovereenkomst, hetzij in dienst van het Rijk, een provincie, een gemeente, een openbare instelling of een instelling van openbaar nut, voor zover die bezigheid 90 uren per maand niet overschrijdt, wanneer die bezigheid met tijdloon wordt vergoed of de brutobezoldiging van die bezigheid 2 700 F per maand niet overtreedt, wanneer die

activité n'est pas rémunérée au temps; lorsqu'il s'agit d'une activité professionnelle exercée par une veuve qui bénéficie exclusivement d'une pension de survie, ces limites sont les mêmes. »

4. Au même § 2, 1e, 2e alinéa, le 1e est supprimé.

22 novembre 1966.

bezigheid niet met tijdloon wordt vergoed; wanneer het een beroepsbezigheid betreft, uitgeoefend door een weduwe die uitsluitend een overlevingspensioen geniet, zijn die perken dezelfde. »

4. In dezelfde § 2, 1e, 2e lid, valt het 1e weg.

22 november 1966.

L. DELHACHE,
A. SAINTRAINT,
C. DECKER,
A. CALIFICE,
F. DEVILERS,
G. SCHYNS.
